

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Decisiones Practicæ Casuum Conscientiæ Selectorum In Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Pars Altera Decisionum Practicarum Casuum Conscientiæ Selectorum In
Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim
Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Leonardelli, Bonaventura

Augustæ Vindelicorum ; Græcii, 1739

Casus C. De Thesaurario pecuniis Principis negotiante, Creditorum
solutiones retardante.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41144

C A S U S C.

De Thesaurario pecuniis Principis negociante, & Creditorum solutiones retardante.

PONTIANUS cujusdam Principis Thesaurarius cum pecuniis Principis sibi concredit, eo infcio, negociatur in suum maximum commodum, & lucrum, sine tamen Principis detrimento, & idcirco ob pecuniam negotiationi commissam non nunquam etiam retardat solutionem Creditorum Regis, aut in solutione unum præfert alteri, aliquid propterea ab eo petendo, & accipiendo.

QUÆR. I. An, & quando liceat depositario uti re depositâ?

QUÆR. II. An Pontianus lucrum illud possit in conscientia sibi retinere, anue Principi restituere teneatur?

QUÆR. III. An, & quomodo peccet Pontianus per oam Creditorum solutionem, & ad aliquam restitutionem teneatur?

595

AD I. Q. R. non esse hinc quæstionem de deposito pro casu, quò depositum transit in mutuum, & per consequens dominium rei depositæ pertinet ad depositarium, quo casu potest utique depositarius liberè ea re uti, eamque consumere, & quacunque ratione tunc peccet, ipsi depositario, & non deponenti, perit: sed quæstio hinc est de aliis depositi speciebus; ubi communis DD. affirmat per te lo-

quando nefas esse depositario re depositâ uti absque deponentis consensu, quia non est illi usus concessus, sed commissa duntaxat custodia: & hinc si contra deponentis voluntatem re depositâ utatur, non solum tenetur restituere domino rei valorem illius usus, sed etiam deponenti conceditur actio furti adversus illum, *l. furtum ff. de condiç. furt. l. 3. C. depositi, §. furtum autem &c.*

LII 2

Si

596 Si tamen res sit usu consumptibilis, uti pecunia, triticum, aut aliud in pondere, numero, aut mensura consistens, non censi, regulariter saltem, peccatum esse grave, si eam depositarius consummet in suum usum, si quidem certus sit, se tantundem æquè bonum in promptu habiturum, quod reddat deponenti, quando, & ubi is depositum repetet, docent S. Anton. p. 2. tit. 1. c. 15. §. 5. Molina D. 524. Lugo D. 33. Sect. 1. Less. l. 2. c. 27. n. 8. Laym. l. 3. rr. 4. c. 25. Sylvest. V. depositum n. 10. Navar. Rebell. aliique Rationem dant, quia tunc deponens non censetur rationabiliter invitus, adeoque tacitè consentire, eò quòd talis usus, vel alienatio non cedat in ipsius damnum, sed potius in commodum, quia sic res conservatur incolumis deponenti, etsi casu fortuito, vel culpa etiam levissima pereat, quæ aliàs tunc deponenti periret. Ad quem autem id, quod depositarius utendo re deposita lucratus est, pertineat, patebit ex mox dicendis. Unde

597 Ad 2. Q. R. id, quod Pontianus cum pecuniis Principis negotiando, cambiando &c. lucratus est, non ad Principem, sed ad ipsum Pontianum pertinere, modò is proprio nomine, & periculo pecunias exposuerit, & si quod fortè damnum Princeps inde esset passurus, velit, ac possit illud

compensare. Ita D. Anton. l. c. Molina citt. D. 524. Laym. l. c. Navar. c. 23. n. 94. Sotus, Rebell. Sylv. aliique, & habetur l. idemque, §. si mandavero &c. Ratio est, quia hoc lucrum non est rei, seu pecuniæ, sed industriæ, quam Pontianus adhibuit; cum enim pecuniæ non sint ex natura sua fructiferae, sed id habeant ex industria negotiantis, inde fit, ut quid quid illis comparat Pontianus negotiando, id totum, tanquam fructus suæ industriæ, eidem debeat; quemadmodum & usurarius, & fur quamvis restituere teneantur ea, quæ usurâ, & furto acceperunt, quæ tamen pecuniis ita acquisitis per licitam negotiationem lucrati sunt, restituere non tenentur, ut tenet communis apud Molin. D. 327. tenentur tamen hi restituere quodcumque damnum emergens, vel lucrum cessans ex injusta eorumdem detentione, sicut & Thesaurarius si propter ejus negotiationem Principi lucrum cesset, vel damnum emergat, id totum Principi refarcire debet, uti & aliis Principis Creditoribus, pro quorum solutione pecuniæ illæ destinatae erant, si hi damnum aliquod passi sunt ex dilatione solutionis tempore convenienti non præstitæ.

Dixi supra, si proprio nomine, 598 & periculo pecunias exposuit &c. nam si pecuniæ exposita fuissent periculo Principis, ut hic jactu-
ræ

ræ periculum ſubiret, lucrum quoque ad Principem pertineret, æquum enim eſt, ut ejuſdem ſit lucrum, cujus eſt periculum, & damnum, uti habetur in *l. idemque, §. ſi mandavero, ff. mandati, & l. ex mandato ff. eod. commodum enim eius eſſe debet, cujus periculum eſt.* Deducta tamen mercede laboris, & ſumptuum à negotiante ad faciendum lucrum impenſorum.

599 Nec obest, quòd leges prohibeant, ne pecuniæ publicæ titulo mutui, vel alterius contractûs exponantur, *l. 1. & 2. C. de his, que ex public. collat. & l. 1. C. de his, qua ex public. ration. l. 10.* Nam id ſecundùm D. Anton. l. c. Sylv. Bejam, Rebell. Laym. l. c. Salas D. 3, p. 2. Navar. & alios, intelligendum eſt de illo, qui negotiatur cum periculo, & damno Reipublicæ, vel eorum, quibus debent Statutis temporibus Stipendia ſolvi non verò de caſu particulari, quo certum eſt nullum damnum Domino eventurum, & ſcandalum ceſſat

Cùm tamen ejuſmodi negotiationes plerumque non ſine ſcandalo fiant, & in damnum Principis, vel Communitatis cedant, ideò quibuſdem in locis, ſi ejuſmodi Officiales negotiatores deprehendantur, graviter puniri, & Officio amoveri ſolent, ut notat Laym. l. c.

Ad 3. Q. R. cum Molina D. 600 313. & Lug. Pontianum Theſaurarium accipiendo partem debiti, vel aliquid aliud, ut in ſolutione Creditorum unum præferat alteri, peccare graviter pro rei gravitate, & teneri ad reſtituendum ſic acceptum. Ratio eſt, quia non eſt in poteſtate ejuſmodi Principis Miniſtrorum Principis Creditorum unum præferre alteri cum detrimento publico, & præjudicio aliorum, nec retardare ſolutionem, ſi habeant bona Regis, unde ſolvant, aut per ipſos ſtet, quo minùs ea habeant, nec ullus ſuppetit titulus, quo ab injuſta retardatione excuſentur; & ſicut ipſe Rex ea de cauſa nequit accipere remiſſionem debiti, aut quidquam aliud, teneaturque reſtituere, ſi ita, & ideò accipiat; ita nec ejuſ Miniſtri loco Principis ſolventes ea de cauſa quidquam accipere poſſunt, & ſi accipiant, ad reſtituendum id obligantur, quod ſic injuſtè accepere: Imò ſi ejuſmodi Miniſtri pecuniâ Regis utantur ad negotiandum, eaque de cauſa differant ſolutiones, ut ita Creditores ea debita longè minori pretio vendere cogantur, non ſolum tenentur reſarcire Creditoribus damna, quæ ea de cauſa eis obveniunt, ſed etiam obligantur compenſare damna ipſi Regi, eò quòd omnia cariùs vendantur, & locentur ideò, quia ſolutiones non ſunt debi-

to, & convenienti tempore, ut competat, dividenda sunt bona,
 notat Molina l. c. Quòd si non & pro proportione, & rata de-
 ad sint bona sufficientia, unde bitorum per partes præstanda
 omnes statim solvantur, præfe solutio, ita ut nullus Cre-
 rendi sunt ii, qui jus prælatio- ditorum grave-
 nis habent, vel si nulli tale jus tur.

FINIS.

INDEX